

TITVLVS XXXIII

gratietur.

Nulla eloquij præstantia gratias agat tibi debitas.

Gratiarum agendarū loco nos tibi dedicamus.

Sanguinē etiā ac sp̄iritū p te statuentes: nō erimus in refe
renda gratia tuis beneficijs similes.

Laborātes die noctuq; nō satissacem⁹ acceptis officijs.

Iube si quid in nos uides ad mortē usq; p babēda nō refe
renda tamē tibi gratia.

Vellem tam esse disertus ut agerem tam diues ut referre
quirem tibi gratias.

Nulla est res tanta: quā in referēdis tibi gratijs nō debeā.

Fac de nobis q̄ malis in re piculū: si uis certo cognoscere
quas tibi habeam⁹ gratias: etiā si referre nesciam⁹.

Titulus. xxxij.

Comissionalis familiaris.

Cōstituerā istuc ire: ne quid in re mea: me absente: fieret.
Nā ueterē puerbio dici solitū docet **P**lato: **V**irū corā suā
efficere causam meliorem. **S**ed ubi mecū animo uolutauī
q̄ sis prudens: & q̄ me ames: decreui mēā tuā fidei com
mittere causam. **S**cio q̄ sis futurus & diligens & curiosus:
q̄q; multo melius cogitabis quid sit opus factō q̄ sim ipse
cogitaturus. **S**olent enim qui stras res agitant: esse maiori
bus interdū occupationibus circūsepti: neq; uidere pos
sunt omnia: nec psequi: quae ad rem attinent. **F**allunt al
quando apparentis specie boni: aliquā cupiditatis ui: non
nunq; ira: odio: amore: cæterisq; mentis passionibus. **T**u
uero liberiore multo consilio: firmioreq; iudicio pedeten
tim insinuabis in causa (si opus fuerit) omniaq; consulto: ni
bil temere psequeris: nec celeritate frangeris: nec tardis
tate cōculaberis. **T**olerantior eris q̄ ego esse queā. **I**taq;
hui⁹ epistolæ ui ac officio tibi cōmitto quā ago cum æmili
o: causam. **Q**uicqd in ea uel egeris uel trālegeris: & que
firmū imobileq; esse ducā: nec reuocaturus sum: ac si præ
sens omnibus affuissem. Iudices aut̄ omnes eam adhibe
ant tibi fidē: quā ore meo platis uerbis: & mea mente uo
lūtati exp̄sse adhiberēt. **C**ura tu posthac igit̄ rem mēā p

Plato

TITVLVS XXXIII

q̄ diligētissime. Bene uale. Ex M̄o. xij. Kalēdas Martias.

Cōmissionalis familiarissima.

Est mihi aduersus Columellam istic apud prodominiū in gens causa. Sū aliquot adbuc mēses in ijs impeditissimus quæ ad principē attinent: nequeoq; hinc sine maximo in cōmodo digredi. At neq; causæ isti consulere non debeo quandoquidē est non mediocris. Memini te non causidicū esse solū p̄gregiū; sed mihi summa beniuolētia coniunctissimū. Te unice rogo: non dedignere banc tibi pruinciam corrīgēdam assumere. Ego em̄ bisce litteris fidē buius meæ uolūtatis efficio: teq; meoꝝ hac in causa negociorū curatorē & p̄curatorē deligo atq; cōstituo: cui com missam esse uoluī meā omnē facultatē. Bñ uale. Ex Medi olano. xj. Kalendas Martias.

Cōmissionalis Grauis.

Cum uiderit Solon interesse suis in foro causis plāerosque Solon non posse: quos maxime necessariæ detinerent causæ. At cōtra: qui agerēt nollent frustra in iudicio agere: nō ueniente aduerlario: prouidit non incōmode quod a Carbo, Carbo ne primū: mox alijs iurisconsultis non importune usurpatū est. Nā aut prece: aut p̄cio: aut beniuolentia deligi posse uiros instituit: qui alienis intercederēt nominibus: qui bus p̄curatorū apud nos nomia uīdem⁹ adbuc esse: apud Demosthe Græcos reꝝ actores: uocabula dari. Q̄obrē & Demosthe nes ac Aeschines i Ctesiphōtis egere cā: & Cicero ac Hor Aeschines tensius in plārisq; alijs. Nam quod ab oratorib⁹ aliqui dicunt differre solitos procuratores: ut ab aduocatis bodie Cicero differunt causidici: nec id quidem negem omnino nec pe Hortensius nitus affirmē. Ut enim uel bodie interuenire nōnunq; p̄ iurisperitis hisce tabulis clamofissimis iurisconsultissimi uident: cū est causa magni precij: sic & oratores i illis copiosissime dicebant causis: in quibus parum profuissent causidici. Cum ergo & ipse interesse meis non ualeā: quæ istic geruntur: & res istæ magnæ atq; amplæ mibi negligēdæ non sint: delegi te uirum & legum iurisque clarissimum

TITVLVS XXXIII

interpretē: & mei mearūq; rerū omniū amantissimū. Te
eīm præter cæteros delegi: quē arbitror fore mei studio,
sissimū. Ut eīm es & in amicos officiosissim⁹: & gloriæ cu-
pidissimus: sic & rei meæ consulturū certo scio: & tuæ lau-
di. Quas es unq; amplexus causas: quaq; tuctoriā non re-
portarisi. Quod iccirco fieri nō ambigo: quia nihil aggre-
deris qđ nō æquissimum & honestissimū esse uideas. Nec
aliud abs te nūc etiā postulo: qđ quod si quid iniquitatib⁹ in
mea esse causa uideris: id omnino rejicias. Nec ut Plutar-
chus dicit: quicq; contendas uel a iudicibus impetrare: uel
in aduersariū obtinere qđ turpe sit. Quis enim uel foeno-
re ditari uelit uir bonus: quod Cato definiuit: hominē oc-
cidere: uel cū aliena iniuria: quod Sulpiti⁹ monstrū in ho-
minē appellauit natura. Verū quae iuste nostra esse posse
cognoris: nec sine legis ui ac maiestate peti posce: insta-
increpa: obsecra: ut Ap̄lus ait: curaq; demum: ut res tuas.
Tua eīm potes existimare mea oia: cū ob uirtutē ī te sum-
mā: tū ob ueterē tuā mutuāq; mecū beniuolētiā. Hac igit̄
omnē cām tibi cōmisi: cōmisslāq; hac ep̄stola uolo: iubeo
qđ te meo nomine rem agere: ab omnibusq; admitti: ratūq;
promitto: gratumq; habiturū quātū egeris: composueris:
trāsgeris: ac pactus fueris. Habe post hac ergo ab meip-
so facultatē nedū petendi: sed accusandi siquid intercede-
rit: uerū etiam opponendi: obijciendi: articulandi: testes
producendi: cōcludendi in re ipsa: iudicisq; sententiā au-
diendi: ac si quid inique p̄nunciatū censueris: appellandī
ac rursus & iterū si duxeris opus esse puocādi: supplicādi:
a cæsareq; irato ad cæsarem non iratū accedendī: interce-
dendi: contendendi. Quicquid enim affirmaris: aut nega-
ris: uel cū iureuando in meā & famam & animā stabilitū
improbatūte fuisse uelim. Scio enim: qđ & nihil te lateat
(qd̄ meū bac in re sit) & si latuerit quippiam: esse te omni
curaturū industria prius qđ affirmes aliquid de re ut habe-
at: fias ab me certior. Nihil ergo te impediāt aut remore-
tur iudices: nec ante causæ constitutionē litéq; cōtestata.

Plutarchus

Cato
Sulpitius

Apostolus

Procurato-
ris cōstitutō

TITVLVS XXXIII

quisq; ob̄h̄ciat te talem esse: cū ego ad quē hæc p̄tinet oīs
causa: p̄ te fidem hic faciā: promittāq; ab omnib⁹ eximere
te difficultatibus: quas ob hoc ferre posses. **Bene uale.** **Ex**
Mediolano. x. kalendas **Martias.**

Synonyma cōmissionalia.

Cura diligēter rem meā tuis humeris demandatā.
Hanc causam omnē tuæ cōmitto fidei.
Constituo te in meo negocio p̄curatorem.
Rei meæ te patronū uolo destinatū esse.
Fac si me amas ut nō neges curare meā istic causam.
Ego te meorū decerno gestorē negotiorū.
Präter te unū meas res agere uolo nemine.
Ad te solū deferri iubeo: quicqd istic pro me agit.
Cū tibi soli meaꝝ reꝝ oīm diligētiā isto i foro cōmiserim:
fac ut acumē ingenij: uimq; tuæ declares sapiētiæ.
Tu mibi delectus es mearū rerū tutor atq; defensor.
Te solū præesse meis præcipio causis.
Quicqd in omni re mea pfeceris: ego quoq; factū reor.
Cōfirmaturus sum semp quæ gesseris meo nomie.
Iube in rebus meis quæ apud uos aguntur: ut uelis: idem
affirmo.
Nulla i re tuæ refragabor uolūtati: si res meas incep̄eris.
Commisi tibi meas causas: quæ istic tractant̄: nec senten-
tiam muto.
Scire quēlibet cupio delere me quæcūq; mādata (q̄q; aliū
p̄curatōrē meū appellat) te solū deinceps illū decreuisse.

Titulus. xxxiiij.

Testimonialis familiaris.

Magna fides adbibēda testi (ut **S**c̄euola iussit) cū expos. **S**c̄euola
cit omni exceptiōe maiorē. Itaq; cui testimoniu dicēdū ē: **T**estis om̄i
ei animaduertēdū arbitror ne qd dicas temere: siue p̄ obli exceptione
uionē: siue p̄ errorē. **N**ā q p̄ amicitiā: aut preciū: aut odiū: maior
aut metum a fide deficiunt: i mea quidē sentētia: uel stul-
ti sunt: uel scelerati: uel immanes: uel abiecta mente: nulli⁹
facūdīæ. **N**ā testimonio præst deus: & peieratio superos